

След на роднай зямлі

СЁННЯ СПАЎНЯЕЦЦА
95 ГАДОЎ З ДНЯ
НАРАДЖЭННЯ ВАСІЛЯ
ІВАНАВІЧА КАЗЛОВА,
ВЯДОМАГА ДЗЯРЖАЎНАГА
ДЗЕЯЧА, АДНАГО
З КІРАЎНІКОЎ
ПАРТЫЗАНСКАГА РУХУ НА
БЕЛАРУСІ Ў ГАДЫ ВЯЛІКАЙ
АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ, ГЕРОЯ
САВЕЦКАГА САЮЗА.

Васіль Казлоў — адзін з тых, да жыццёвага крэда якога могуць звяртацца людзі розных пакаленняў і ў наш час, час станаўлення і развіцця Беларусі.

В. Казлоў — выхадзец з сялянскай сям'і. Сэнс свайго жыцця ён знайшоў у працы і барацьбе: у юнацтве — у працы ў сельскай гаспадарцы, на чыгунцы, потым на гаспадарчых пасадах Старобінскай машынна-трактарнай станцыі, партыйнай рабоце, на высокіх пасадах дзяржаўнай важнасці.

У дні Вялікай Айчыннай вайны я рыхтаваўся ў Падмаскоўі для адпраўкі ў тыл ворага. У беларускім штабе партызанскага руху атрымаў парадку ўважліва вывучыць матэрыялы камандзіра мінскага злучэння В. Казлова, які прылятаў з партызанскай зоны. У ліпені 1941 года ён быў пасланы па рашэнні ЦК КПС(б) у варожы тыл, дзе ўзнавільні мінскі падпольны аб'ём партыі. У яго групу ўваходзілі І. Бельскі, Варвашэня, А. Бондар, Р. Макульскі, А. Брагін, А. Сцяпанавіч.

У партызанскім штабе І. Варвашэня, бліжэйшы паплечнік В. Казлова, пазнаёміў мяне са стратэгіяй і тактыкай групы ў пачатковы перыяд барацьбы. Надзвычай важным на акупіраванай ворагам тэрыторыі В. Казлоў лічыў умацаванне штодзённай сувязі з насельніцтвам, паколькі яно было рэзервам партызанскіх радоў, надзейным тылам, крыніцай духоўнай мужнасці змагаюся за Перамогу. Насельніцтва давярала свой лёс народным месціўцам. Прыкладам таму можа быць сям'я Г. Гальчэні — удзельніка грамадзянскай вайны, настаўніка, які ў першыя дні ўзначаліў народную разведку, а яго жонка і дачкі клапаціліся аб быце партызан, а таксама здабывалі каштоўныя звесткі. Неацэннай аказалася дапамога і першай сувязной атрада В. Дзялендзік. Рызыкуючы жыццём малалетняга сына, страціўшы бацьку і брата, яна ніколі не дакарала сябе за сувязь з партызанамі.

У штабе распрацавалі і паспяхова правялі вясной 1942 года рэйд па раёнах Мінскай, Палескай, Пінскай абласцей. Гэтая акцыя гулкім рэхам пракацілася па ўсёй Беларусі, і новая хваля народных месціўцаў папоўніла партызанскія атрады. Былі ўстаноўлены непасрэдныя кантакты з партыйнымі групамі, падполь-

нымі райкамамі. Умацавалася ўзаемадзейненне з атрадамі, што і прывяло ў маі 1942 года да стварэння партызанскага злучэння Мінскай і Палескай абласцей пад камандаваннем В. І. Казлова.

Дзякуючы прадбачлівасці В. Казлова ў мінскай зоне быў створаны першы ў гісторыі партызанскага руху аэрадром, які звязаў Беларусь, Украіну, Літву з Вялікай зямлёй.

Вельмі клапаціўся В. Казлоў аб моладзі. Адчуў я гэта на сабе ў ваенныя гады. Маладыя бездзялялі імкнуліся да ўдзелу ў баевых аперацыях. Камандзір не ствараў «цяжкіх» умоў, але беражліва захоўваў моладзь. У злучэнне з Масквы быў прысланы юнак-радыст Валодзя Феўралёў. Свае абавязкі ён выконваў бездакорна, але гэтага яму было мала — ірваўся на рэйкавую вайну. Толькі дзякуючы асабістым клопатам В. Казлова, які пабацькоўску ставіўся да гэтага хлопчыка-сіраты, Валодзя сустрэў дзень Перамогі.

І пасля вайны Васіль Іванавіч Казлоў працаваў сумленна і плённа. Не выпадкова ў 1948 г. ён быў выбраны Старшынёй Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР.

В. Казлоў жыў не адным днём. Пры кожнай новай сустрэчы я здзіўляўся яго прадбачлівасці. Тое, аб чым ён клапаціўся ўчора, як правіла, вынікам становілася сёння. Былыя партызаны і падпольшчыкі ўнеслі вялікі ўклад у новабудовлі рэспублікі (трактарны, аўтамабільныя заводы, камвольны, салігорскі калійны камбінаты і інш.).

След на роднай зямлі В. Казлоў пакінуў глыбокі: не шкадуючы жыцця абараняў Радзіму ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, клапаціўся залечваць раны вайны ў народнай гаспадарцы, не складаючы рук працаваў на ўмацаванне эканамічнага, індустрыяльнага фундамента нашай краіны.

Т. СТРИЖАК,
ветэран Вялікай
Айчыннай вайны, заслужаны
работнік культуры
Рэспублікі Беларусь.